

Gekwalificeerde vrouwen als actoren

Stichting Vrouwen en Arbeidsmarkt (VAM) is een organisatie van vrouwen, voor vrouwen. Wij worden gedreven door de overtuiging dat vrouwen emancipatie o.m. bereikt wordt door hun deelname aan beroepsonderwijs en erkenning van hun competenties. Toegang tot de formele arbeidsmarkt staat of valt (nog steeds) met officiële erkenning van hun kwalificaties en diploma's. Beroepsopgeleide vrouwen kunnen andere vrouwen assisteren waar dat niet " passend" of uiterst cultureel gecompliceerd is door mannen. In veel vaktechnische beroepen zijn grote tekorten o.a. door lage deelname van vrouwen. Een goede beroepsopleiding, op maat gesneden, geeft vrouwen toegang tot de arbeidsmarkt, maakt hen financieel onafhankelijk en geeft daarmee nieuwe impulsen en kansen aan hun families en gemeenschap.

Vrouwenvakscholing (VVS) vormt de basis van VAM' s werk. VAM is erfgename en schatbewaarder van het VVS -gedachtegoed en past het concept nog elke dag toe. In Nederland en daarbuiten, onder meer in Suriname en Mali; maar ook door input te leveren voor projecten van onze zuster organisaties in Women for Water Partnership.

VAM ontwikkelt nieuwe op maat cursussen voor (kortdurend) beroepsonderwijs met name voor volwassen vrouwen en traint lokale docenten. Ze werkt aan capaciteitsontwikkeling en begeleidt vrouwen bij re-integratie. Voornamelijk in ontwikkelingslanden assisteert VAM vrouwen bij het versterken van hun eigen organisatie, het leren managen. Verder geeft VAM ondersteuning bij de ontwikkeling van bedrijven van vrouwen en coacht bedrijven en vrouwen. VAM ontwikkelt trainingen o.m. op het gebied van sanitatie en hygiëne, water(management), techniek, mode en kleinschalige landbouw.

Het verkrijgen van financiering voor vrouwen-geleide projecten en beroepsonderwijs blijft moeizaam. Hardnekkige percepties over de rol en kundigheden van vrouwen spelen daarbij een (verborgen) rol.

Het weer opgelaaide gewapende conflict in Mali leverde opnieuw behoorlijke vertraging op in het project in Bandiagara. Maar met enige creativiteit en flexibiliteit van alle partners werden toch weer flinke stappen gezet in 2018.

In september 2015 zijn de Duurzame Ontwikkelingsdoelen / Sustainable Development Goals (SDG's 2015-2030) vastgesteld. VAM is regelmatig in contact met de Nederlandse coördinatie/ ministeries hierover en levert via Women for Water een bijdrage aan rapportages en advocacy.

VAM werkt actief mee aan het realiseren van met name doelen 4, 5 en 6. Het gebrek aan seks-specifiek data maakt dat veel analyses geen of beperkte aandacht besteden aan specifieke aandachtspunten van en voor vrouwen; combinaties van maatregelen en acties voor de realisatie van de SDGs zijn de uitzondering. Via Women for Water levert VAM een bijdrage aan de expertise groep van UNESCO-WWAP over seks-disaggregated data (<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/water/wwap/water-and-gender/>). In 2019 is Goal 4: "Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all" onderdeel van de

thematische evaluaties van het High Level Political Forum (<https://sustainabledevelopment.un.org/hlpf/2019>). VAM zal samen met WfWP een bijdrage leveren aan de discussies in juli 2019 en ter voorbereiding aan een side event in New York tijdens de "Commission on the Status of Women". VAM heeft ook in 2018 een bijdrage geleverd aan de schaduwrapportage(s) van het VN vrouwen netwerk (schaduwrapportage Istanbul Convention <https://www.vn-vrouwenverdrag.nl/schaduwrapportage-verdrag-van-istanbul/>); CEDAW https://www.vn-vrouwenverdrag.nl/wp-content/uploads/CEDAW_C_NLD_CO_6_Add-1_25109_E.pdf).

Het learn4work programma van Edukans werd beëindigd. Waarschijnlijk is er in 2019 een nieuwe brainstorm over een nieuw programma.

80-90% van de impact van klimaatverandering is water gerelateerd (langdurige droogte, extreme regen, verandering water cyclus). Zoals we weten uit ervaring en onderzoek o.a. van Women for Water is ononderbroken toegang tot voldoende, veilig water een sleutel voor versterking van (de positie van) vrouwen. Dat betekent voor stichting VAM dat in haar activiteiten bij het realiseren van onderwijs voor vrouwen, gericht op de arbeidsmarkt, steeds ook de thema's water, sanitatie en hygiëne geprogrammeerd worden; de ecosanitie cursus in Mali is daarvan een goed voorbeeld.

Sinds 2016 werken VAM en Stichting Sharing the Load, Stichting Agrarische Vrouwen en samen voor het opzetten van een Empowerment centrum voor jonge kansarme vrouwen in het district Commewijne te Suriname. Vrouwenvakscholing zal een onderdeel van dit centrum worden. Dit plan wordt gedragen en uitgevoerd door een stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van stichting Sharing the Load, stichting VAM en plaatselijke organisaties die expertise hebben in en belang hebben bij de specifieke deelgebieden van dit project. Dankzij de steun van PUM konden flinke stappen worden gezet in de voorbereiding in 2017. Onderhandelingen en besluitvorming over de financiering in 2018 gingen echter zeer traag en waren niet altijd even doorzichtig. Wij vrezen dat het project daarom voorlopig nog niet van de grond komt.

VAM is lid van Women for Water Partnership, Butterfly Effect NGO coalition (<http://www.sie-see.org/en/project/butterfly-effect/>), European Pact for Water en van Partin (<https://partin.nl>). Dit zijn belangrijke kanalen voor internationale samenwerking en om gebruik te maken van "the numbers" voor advocacy en capaciteitsopbouw.

In 2018, als lid van de Women for Water delegatie, nam VAM deel aan het Wereld Water Forum in Brazilië (www.worldwaterforum8.org; <https://www.womenforwater.org/women-for-water-was-everywhere-in-2018.html>).

In 2017 heeft VAM het werkplan voor 2016-2019 bijgesteld. De stichting richt zich met haar activiteiten op dit moment vooral op Mali; met lokale en internationale partners zal verder gewerkt worden aan de realisatie en uitvoering van de Vrouwenvakscholing. VAM is verder in gesprek met UNDP e.a. over barefoot-hydrologists opleidingen in zuidelijk Afrika en kortdurend beroepsonderwijs voor vrouwen samen met ILO o.a. in het Midden-Oosten.

VAM is lid van het Mali platform van het Nederlandse Water Partnerschap (NWP) en heeft regelmatig contact met de NWP, de ambassade en collega's in Mali.

In 2018 heeft VAM haar interne procedures aangepast aan de nieuwe privacy regeling van de EU (zie website).

Helaas slaagden we er in 2018 niet in ons bestuur weer uit te breiden. We zijn derhalve op zoek naar nieuwe collega's ..... (zie de website www.stichtingvam.nl).

VAM kan niet bestaan en haar werk doen zonder de inzet en betrokkenheid en (financiële) steun van onze vrijwilligers, vriend(inn)en, samenwerkingspartners, fans en donoren. Hartelijk dank voor uw voortdurende steun en belangstelling! In dit korte jaarverslag staat wat we in 2018 met uw steun hebben bereikt en van plan zijn in 2019.

Lesha Witmer, voorzitter

Samenwerkingspartners.

Naast de al jaren bestaande en zeer gewaardeerde, intensieve samenwerking met de Nederlandse Stichting Djenné (<http://www.stichtingdjenne.nl/>), werkt VAM in Mali samen met de Malinese Stichting Tuma Barama, Tools to Work (www.toolstowork.nl), Stichting Taalvorming, Stichting Dogon onderwijs en Stios.

In Suriname wordt samengewerkt met Stichting Sharing the load, Stichting Agrarische Vrouwen Suriname en PUM Netherlands Senior Experts (www.pum.nl).

VAM is lid van PARTIN (<https://www.partin.nl/>), the Butterfly Effect NGO Coalition (<http://www.butterflyeffectcoalition.com/en>), European Pact for Water, Women for Water Partnership (www.womenforwater.org) en het Nederlandse netwerk VN-Vrouwenverdrag (<https://www.vn-vrouwenverdrag.nl/netwerk/>).

Handboek Vrouwenvakscholing.

Het Handboek Vrouwenvakscholing is vernieuwd en aangepast aan deze tijd.

Op de website staat een korte omschrijving.

Het handboek geeft de stappen en randvoorwaarden aan waardoor vakscholing voor vrouwen zo optimaal mogelijk wordt gemaakt.

Omdat de expertise van VAM ook wordt gebruikt in ontwikkelingslanden, werkt VAM aan een Engelse versie. Niet alle stappen die in het Nederlandse handboek staan beschreven zijn toepasbaar en daarnaast zijn er aspecten waar in specifieke gevallen rekening mee moet worden gehouden. Het eerste deel van de Engelse versie gaat online in 2019.

Suriname

Wat is de stand van zaken in December 2018 in relatie tot het werkplan van 2018:

VAM werkte ook in 2018 in het district Commewijne samen met de samenwerkingspartners Stichting Sharing the Load en Stichting Agrarische Vrouwen verder aan de realisatie van een vrouwenvakscholing voor jonge kansarme vrouwen, project Vrouwen Vakscholing Commewijne (Project VVS).

Wat is er in 2018 gerealiseerd:

- De projectpartners verdiepten zich verder op de arbeidsmarkt,
- Het meerjarenprogramma in samenwerking met de PUM-expert is gefinaliseerd,
- Het contact met bedrijven/ boeren voor leerwerk plekken en training voor de boeren als praktijkbegeleiders is verder geïntensiveerd,
- De financiële projectondersteuning aanvraag uit de Small Grant van de UNDP is ingediend maar werd helaas om onduidelijke redenen afgewezen.

Wat is er in 2018 niet gerealiseerd:

- Het curriculum voor de opleiding veeteelt, water- en waste management is niet ontwikkeld,
- De financiële projectondersteuning aanvraag is niet gehonoreerd door de UNDP,
- Er is nog geen vervolgprijs managementondersteuning geboden door de PUM-expert vanwege het ontbreken van de financiële middelen in het project.

Verdere voortgang van het project VVS kan in dit stadium slechts gegarandeerd worden, indien de financiële middelen beschikbaar komen. Nu de financiële ondersteuning uit de UNDP Small Grants niet is gehonoreerd in 2018, is het van belang dat de project partners zich gaan beraden in hoeverre het project VVS in dit stadium verder uitgevoerd kan worden.

Mali

Wat is de stand van zaken december 2018 in relatie tot het werkplan voor 2018:

Vanaf 2010 ondersteunt VAM de vrouwenorganisaties in Bandiagara, Mali met name de Vrouwenvakschool en de daaraan gelieerde projecten.

We geven de vrouwen daar een handreiking om hun sociale en economische positie te verbeteren en daarmee de cirkel van armoede te doorbreken. Maar sinds de staatsgreep van 22 maart 2012 is de situatie in Mali drastisch gewijzigd: De toegezegde betalingen vanuit het Ministerie van Arbeid aan de vrouwenvakschool zijn vertraagd en het werven van fondsen voor dit gebied wordt moeilijker. In 2018 is de situatie in Mali er niet beter op geworden, veel verschillende groeperingen leveren gevechten met elkaar en dit maakt het leven en het dagelijkse bestaan voor de burger steeds zwaarder.

Ondanks deze situatie is Stichting VAM doorgegaan met het ondersteunen van de geplande projecten: het plaatsen van pompen, stimuleren van werkgelegenheidsprojecten voor vrouwen, ecosanitie en Wash-projecten.

Waarom en hoe is stichting VAM blijven investeren in Mali in 2018.

1. De armoede en ondervoeding nemen op dit moment toe. Mali zit in een impasse en wordt nu door de huidige situatie ver teruggeworpen.

Ook de invloed van klimaatverandering op vrouwen, die leven in armoede, is groot:

- een toename van werk dat vaak door vrouwen gedaan wordt;
- verslechtering van de gezondheid en veiligheidssituatie van vrouwen

2. De ervaringen met Mali (overheid en CSOs) waren goed. De crisis wordt veroorzaakt door extremistische groeperingen o.a. uit andere landen en hier wordt Mali en een groot deel van haar bevolking de dupe van. De oorlog en de huidige crisis hebben ook haar effect gehad op de Vrouwenvakschool in Bandiagara:

- * vertraging is ontstaan bij de uitvoering van een aantal projecten

* fondswerving voor de school werd steeds moeilijker; experts willen niet naar deze regio en ook het vervoer van materiaal wordt steeds moeilijker

* Een Agrément met dit ministerie is reeds in 2014 gesloten, maar helaas werd pas 1 opleiding gefinancierd. De afgesproken financiering m.n. van de salarissen van de vrouwenvakschool directeur en docenten door het Ministerie van Arbeid in Mali bleef uit.

Door particuliere schenkingen is het mogelijk dat VAM een aantal vrijwilligers in Bandiagara, die zorgdragen voor een aantal programma's, het beheer van de school, de begeleiding van de vrouwen en de kinderopvang een vrijwilligers bijdrage betaalt.

3. Onderwijs en veilig drinkwater en sanitatie en hiermee de gezondheid waren, vóór 2012 verbeterd; echter ook dit neemt door de huidige crisis af.

4. De mensen in Mali willen zélf doorgaan. Ze geven aan dat door de huidige crisis de ingezette vooruitgang stil ligt en in een impasse zit, ondersteuning van VAM is nodig.

5. VAM heeft daarom ook, in 2018, actief meegewerkt aan het realiseren van doel 4,5, en 6 van de Sustainable Development Goals.

De geplande uitbreiding van opleidingen/bedrijfjes is deels gerealiseerd.

Met name zijn de, in de jaren daarvoor, gestarte opleidingen en bedrijfjes zijn doorgedaan (voor meer details: zie jaarverslag 2017):

- cursussen alfabetisering

- bouwen van eco-toiletten en voorlichting: De vrouwen die aan dit project hebben deelgenomen hebben ook voorlichting gegeven aan andere vrouwen. De vrouwen hebben in 2016 eerst een theoretische opleiding gehad, welke 2 maanden geduurd heeft, vervolgens zijn ze in januari 2017 gestart met de praktische opleiding: het bouwen van de toiletten. Het project wordt uitgevoerd onder supervisie van onze aannemer Minta en de opleiding werd in 2018 afgerond. In 2018 leerden zij hun eigen bedrijfje op te zetten en kregen zij een cursus in hergebruik etc. Gevestigde ideeën rond rolverdeling tussen man en vrouw spelen hier helaas een vertragende rol bij het sneller uitbreiden van de activiteiten. Bij meer vraag naar deze toiletten zullen zij onder supervisie van de aannemer meer gaan bouwen.

- herhaling leergang Water/Sanitatie en Hygiëne. Het 10-weekse lesprogramma m.b.t. water, sanitatie en hygiëne: gefinancierd door Women for Waterpartnership. Dit programma is in 2016 gestart, 15 vrouwen nemen deel aan dit voorlichtingsprogramma en is herhaald in 2017 en 2018? Iedere vrouw op de Vrouwenvakschool moet deelnemen aan dit programma.

In 2017 is het programma bijgesteld; op basis van de vragen van de deelnemers over besnijdenis, hygiëne en ziektes is het programma aangevuld met extra informatie.

Activiteiten rond/ zoals Couture opleiding en reparatie naaimachines, plaatsen van Blauwe pompen, fietsverhuur en reparatie en fabricage van zeep werden voortgezet.

VAM werkt ten behoeve van deze school in Mali samen met: Association Tuma Barama te Bandiagra en de geregistreerde vrouwenorganisaties, Aadi gevestigd te Djené, Ministeries van Arbeid en Vrouwen, kinderen en familie, de Préfecture in Bandiagra.

In Nederland met: Stichting Djenné, Stichting Partners Pays Dogon, Tools4Work, Women for Water, Stios

Financiën

VAM kan niet bestaan en haar werk doen zonder de inzet en betrokkenheid van onze vrijwilligers, partners, vriend(inn)en, fans en donoren. Particulieren (giften e.d.), bedrijven en fondsen droegen afgelopen jaar een steentje bij.

Overzicht van inkomsten en uitgaven 2018: (zie ook officiële jaarcijfers):

OVERZICHT INKOMEN 2018	REALISATIE 2018
VAM contribution in kind / time given	€ 15.390
Grant	€ 1.615
Contributies / giften	€ 3.552
Grant WfWP	€
Totale inkomsten	€ 20.557
OVERZICHT KOSTEN 2018	
Bestuurskosten	€ 2.307
Vrijwilligers uren	€ 9.705
Mali Badiagara building / materials / training	€ 2.220
Suriname kosten project start	€ 4.635
Kosten overige projecten	€ 2.721
Total expenditures	€ 21.588
Result 2018	€ - 1.031

Plannen 2019

Suriname

- Dit programma is voorlopig beëindigd wegens gebrek aan middelen.

Mali

- Uitbreiding van het opleidingsprogramma; Evaluatie en zo nodige bijstelling van het opleidingsaanbod
- Start van het opzetten van bedrijfjes op het gebied van biologische landbouw en veeteelt
- Deelnemen aan het Mali water Platform van NWP

Advocacy en Lobbyen:

- Bijdragen aan de CSW63 en het High Level Political Forum in New York/ UN - eerste evaluatie van SDG4 (via Women for Water) - en contacten leggen met de Nederlandse coördinatie voor de Duurzame Ontwikkelingsdoelen
- Inhoudelijk bijdragen aan het water and gender/ seks-disaggregated data project van UNESCO-WWAP

Financiering en project ontwikkeling:

- Deelnemen aan de activiteiten van Partin op dit gebied
- Gesprekken met GiZ/ BMZ, Edukans en ILO over een beroepsonderwijs project in ontwikkelingslanden/ midden oosten e.a.
- Her-ontwikkelen van "barefoot hydrologists project" samen met Deltares en UNDP

Publiciteit/ communicatie:

- Update van de website

Algemeen:

- Werving nieuw bestuurslid

Ondernemerscursus VVV, Mali (credit VAM)